

LIUDMILA PETRUIXÉVSKAIA

Aquest cop és més fàcil intitular l'article amb el nom de l'autora que no pas amb el títol del recull de contes que ens ha ocupat la lectura del mes d'abril: *Hi havia una vegada una noia que va seduir el marit de la seva germana, i ell es va penjar d'un arbre*. Déu-n'hi-do!

L'estil d'aquesta escriptora, nascuda el 1938 a Moscou, és força peculiar i ja ens ho fa veure la longitud pintoresca del títol que ha escollit. Té una narrativa carregada d'ironia, fins i tot d'un sagnant sarcasme, que exigeix una certa velocitat al llegir-la alhora que requereix una relectura per entendre bé el que s'hi està dient. Hi ha molta més acció que descripció, de manera que costa fixar els caràcters. A més, alguna vegada va saltant de personatge en personatge fins que el que realment ha protagonitzat el conte ha estat un d'ells sense que li hagi donat més rellevància en la presentació, cosa de la que ens adonem al final. En alguna ocasió sembla que ens faci participants del procés de creació introduint expressions com "ara sortirà a la palestra un personatge que..." o "ara és el moment de parlar de...", talment com un joglar de l'època medieval.

El rerefons de les històries és agre, encara que alguna ens permet somriure en acabar-lo (jo crec que simplement per conservar el lector amb vida). Molta pobresa emocional, molta pobresa física; hi ha una crítica mordaç al sistema comunista (els pisos superpoblats, les cues arreu, les institucions, el contrast entre les formacions i els sous, etc). Per això, Petruixévskaja era solament coneguda clandestinament en el seu país fins passada la perestroika. La sordidesa que presenta del sistema comunista i la sordidesa que presenta en els caràcters dels protagonistes embeguts en aquesta format ideològic és esfereïdora. No és, per aquest motiu, una lectura fàcil.

Dels 17 contes que n'hem llegit en destacaria particularment l'anomenat "Baies verdes d'agressó": d'entrada perquè de tant en tant apareix una 1a persona del singular que apropa el lector al personatge i perquè, potser enganyada a consciència, a mi m'hi ha semblat veure un trauma d'infantesa, explicat de forma massa potent per no tenir algun lligam amb la realitat. Com diuen molts dels autors que més aprecio, quan la literatura arriba d'una forma punyent al lector acostuma a tenir molta sinceritat dins. Aquest conte parla d'una nena de 12 anys, d'una "Escola del Bosc" on es recuperen nens i mestres malalts, on la crueltat humana té forma de criatura animalitzada en la foscor feréstega de la natura. Deixa la boca seca en acabar-lo i això que és un dels pocs on l'autora ens deixa somriure al final.

En definitiva, aquest recull de contes és una lectura diferent, gens còmoda però que atorga una experiència diferent i única.

Bona lectura,

Muntsa Farré